

A. M. GORKILLE

31. VII. 1919.

Hyvä Aleksei Maksimovitsh! Kuta enemmän syvennyin kirjeeseen, kuta enemmän ajattelen kirjeen johtopäätösten yhteyttä sen sisältöön (ja Teidän kertomaanne tapoamistemme aikana), sitä enemmän päädyn vakaumukseen, että niin tämä kirje ja Teidän johtopäätöksenne kuin myös kaikki vaikutelmanne ovat kerrassaan sairaalloisia.

Pietari on ollut eräs sairaimpia kohtia viime aikoina. Se on ymmärrettävääkin, sillä kaupungin asujaimisto on saanut kestää eniten, työväki on luovuttanut eniten parhaita voimiaan, nälänhätä on ankara, samoin sotilaallinen vaaratilanne. Teidän hermonne eivät selvästikään kestä. Se ei ole ihme. Mutta Te hangoittelette vastaan, kun Teille sanotaan, että pitää muuttaa paikkakuntaa, sillä ei ole lainkaan järkevää antaa repiä hermonsa sairaalloseen tilaan, se ei ole järkevää edes karkeimpien laskelmien kannalta, puhumattakaan muista näkökohdista.

Samoin kuin puheissanne on kirjeessännekin joukko sairaalloisia elämyksiä, jotka vievät Teidät sairaalloseihin johtopäätöksiin.

Te aloitatte punataudista ja koleerasta; ja heti tulee esille eräänlainen sairaallosein vihoittelu: „veljeys, tasa-arvoisuus”. Syntyy, vaikkakin itsetiedottomasti, sen tapainen päätelmä, että kommunismi on syyppää saaretun kaupungin puutteeseen, köyhyyteen ja sairauksiin!!

Sitten seuraa joitakin minulle käsittämättömiä kiukkuisia letkauksia roskakirjallisuutta vastaan (millaista? miksi se on yhteydessä Kalininiin?). Ja päätelmä, että „järkevä työväen mitättömät rippeet” muka sanovat tulleen „peteyiksi” ja joutuneensa „maanjussin vangeiksi”.

Tämä on jo kerrassaan nurinkurista. Kalininiako syytetään työläisten pettämisestä maanjussin eduksi? Siltä kuulostaa.

Sen ovat voineet keksiä joko aivan vihreät, tyhvät työläiset, joiden päässä ei ole muuta kuin „vasemmistolaisia” fraaseja, tai hermostuneet, nääntyneet, sairaat ja nälkäiset, tai „aristokratian jäännökset”, jotka ovat mestareita vääristelemään kaikkea, mestareita takertumaan jokaiseen pikkuseikkaan purkaakseen raivokasta kiukkuansa Neuvostovaltaa vastaan. Samassa Te mainitsettekin kirjeessänne noista jäännöksistä. Heidän mielialansa vaikuttaa Teihin sairaalloisesti.

Kirjoitatte näkevänne „mitä erilaisimpiin kerroksiin kuuluvia ihmisiä”. On eri asia nähdä ja eri asia joutua päivittäin kaikessa elävään kosketukseen. Te joudutte kosketukseen etupäässä noiden „jäännösten” kanssa — ammattistannekin johtuen, se kun pakottaa „ottamaan vastaan” kymmenittäin katkeroituneita porvarillisia intellektuelleja, ja yksinkertaisesti olosuhteiden pakosta.

„Jäännökset” muka „tuntevat Neuvostovaltaa kohtaan jotain sympatian kaltaista”, kun taas „työväen enemmistö” antaa keskuudestaan varkaita, mukaan lyöttäytyviä „kommunisteja” y.m.s.! Ja te jopa päädytte „yhteenvetoon”, että vallankumousta ei voida tehdä varkaiden avulla, sitä ei voida tehdä ilman sivistyneistöä.

Se on läpeensä sairaalloista kuvittelua, joka on kärjistynyt katkeroituneen porvarillisen intellektuelliympäristön vaikutuksesta.

Tehdäänhän kaikki, jotta sivistyneistö (ei-valkokaartilainen) saataisiin mukaan taisteluun varkaita vastaan. Ja Neuvostotasavallassa *kasvaa joka kuukausi* sellaisten porvarillisten intellektuellien %, jotka auttavat *vilpittömästi* työläisiä ja talonpoikia eivätkä vain nurise ja sähise raivosta. Pietarissa sitä ei voi „nähdä”, sillä Pietari on kaupunki, missä on poikkeuksellisen paljon paikkansa (ja päänsä) kadottanutta porvarillista väkeä (ja „intelligentsijaa”), mutta koko Venäjän mitassa se on kiistaton tosiasia.

Pietarissa tai Pietarista käsin siitä voi vakuuttua vain se, joka on *poliittisesti* poikkeuksellisen hyvin perillä asioista, se, jolla on erikoisen suuri poliittinen kokemus. Sitä Teillä ei ole. Tehän ette harjoita politiikkaa ettekä poliittisen rakennustyön tarkkailua, vaan erikoisammattia, ja se kerää Teidän ympärillenne katkeroitunutta porvarillista sivistyneistöä, joka ei ole mitään ymmärtänyt, ei

mitään unohtanut eikä mitään oppinut, vaan on parhaassa — harvinaisen parhaassa — tapauksessa hämmennyttä, epätoivoista, voivottelevaa, vanhoja ennakkoloujoja toistelevaa, peloteltua ja itseään pelottelevaa.

Jos haluaa tarkkailla, pitää tarkkailla alhaalla, missä voi nähdä uuden elämänjärjestyksen vaikutusta, maaseudun työläisyhdyskunnassa tai maalaiskylässä — siellä ei tarvitse poliittisesti summeerata lukuisia mitä mutkallisia tekijöitä, siellä voi vain tarkkailla. Te sen sijaan olette saattanut itsenne käännösten j.n.e. ammattitoimittajan asemaan, missä uuden elämän uutta järjestystä on mahdoton tarkkailla, asemaan, missä kaikki voimat haaskautuvat sairaalloisen sivistyneistön sairaalloisen nurkumisen kuunteluun, „entisen” pääkaupungin tarkkailuun äärimmäisen sotilaallisen vaaratilanteen ja ankaran puutteen ilmapiirissä.

Olette saattanut itsenne asemaan, jossa Te ette voi välittömästi tarkkailla uuden ilmenemistä työläisten ja talonpoikien, s.o. Venäjän väestön $\frac{9}{10}$ elämässä; asemaan, jossa Teidän on pakko tarkkailla elämän pirstaleita entisessä pääkaupungissa, mistä työväen parhaimmisto on lähtenyt rintamille ja maaseudulle ja minne on jäänyt suhteettoman paljon paikatonta ja työtöntä sivistyneistöä, joka varta vasten „piirittää” Teitä. Ja Te torjutte itsepäisesti pois matkustamista koskevat neuvot.

On ymmärrettävää, että olette saattanut itsenne sairaus-tilaan: Teidän on, niin kirjoitatte, ei ainoastaan raskasta, vaan myös „erittäin vastenmielistä” elää!!! Kuinkas muuten! Kytkeä nyt itsensä tällaisena aikana sairaalloisimpaan paikkaan käännöskirjallisuuden toimittajaksi (kaikkein sopivinta puuhaa ihmishavaintojen tekijälle, taiteilijalle!). Taiteilijana ette voi siellä havaita ettekä tutkia sitä uutta, mitä ilmenee armeijassa, maaseudulla, tehtailla. Olette riistänyt itseltänne mahdollisuuden tehdä sitä, mikä tyydyttäisi taiteilijaa — Pietarissa voi löytää työtä poliitikolle, mutta Te ette ole poliitikko. Tänäpä tarpeettomasti särjettyjä ikkunoita, huomenna laukauksia ja valitushuutoja vankilasta, sitten Pietariin jääneiden väsyneimpien ei-työläisten puheenpätkiä, sitten miljoonia vaikutelmia sivistyneistöstä, ilman pääkaupunkia jääneestä pääkaupunkilaissivistyneistöstä, sitten satoja valituksia loukatuilta, toimitustyöstä vapaana aikana ei voi nähdä min-

käänlaista elämän rakentamista (sitä rakennetaan omalaatuisesti ja kaikkein vähiten Pietarissa) — miten näissä olosuhteissa voisi olla saattamatta itseään tilaan, jossa eläminen on erittäin vastenmielistä.

Maa elää taistelun tuoksinassa vastassaan koko maailman porvaristo, joka kostaa raivoisasti kukistumisestaan. Se on luonnollista. Ensimmäisen Neuvostotasavallan vuoksi ensimmäiset iskut *joka taholta*. Se on luonnollista. Tämän kaiken keskellä on joko eletävä aktiivisena poliitikkona tai, ellei mieli pala politiikkaan, tarkkailtava taiteilijana elämän rakentamista uuteen malliin syrjässä pääkaupunkiin suunnatun raivoisan hyökkäyksen painopisteestä, raivoisasta taistelusta salaliittoja vastaan, pääkaupunkilaissivistyneistön raivoisasta kiukusta, maalla tai maaseututehtaalla (tai rintamalla). Siellä on helppo erottaa yksinkertaisten havaintojen nojalla vanha ja lahoava uuden oraista.

Elämä on käynyt tympäiseväksi, „syvenee” kommunistista „erottava juopa”. Missä tuo erottava juopa ilmenee, on mahdoton käsittää. Ei vihjaustakaan, joka viittaisi eroon politiikassa tai aatteissa. Ero *mielialoissa* politiikkaa harjoittavien tai mitä raivoisimman taistelun mukaansatempaamien ihmisten mielialan ja sellaisen ihmisen mielialan välillä, joka on keinotekoisesti saattanut itsensä tilaan, missä ei voi havainnoida uutta elämää, vaan missä porvariston pääkaupunkijättiläisen mätänemisestä saadut vaikutelmat käyvät vallitseviksi.

Olen avoimesti lausunut Teille ajatukseni kirjeenne johdosta. Keskusteluista (kanssanne) olen jo ajat sitten tullut samoihin ajatuksiin, mutta kirjeenne muotoili ja viimeisteli, summeerasi puheittenne herättämät vaikutelmat. En halua tyrkyttää neuvoja, mutta en voi olla sanomatta: muuttakaa radikaalisesti olosuhteita, ympäristöä, asuinpaikkaa ja työtä, muuten elämä voi tympäistä lopullisesti.

Puristan lujasti kättänne

Teidän *Lenin*

Lähetetty Pietariin

Julkaistu ensi kerran v. 1925

Julkaistaan

käsikirjoituksen mukaan